

Szerkesztői iroda:
Nagy-Enyeden
A KIADÓHIVATALBAN
hová
a lap szellemi részét illető
közlemények küldendők.
Kiadóhivatal:
Wokál János Könyvkereskedése
hová
az előfizetések és hirdetések
bérmentesen küldendők.
Kéziratok nem adtnak vissza.

KÖZÉRDEK.

Vegyes tartalmu heti lap.

Megjelenik minden vasárnapon.

Előfizetési feltételek:
helyben házhoz hordva vagy
vidékre postán küldve
egész évre 4 frt.
fél évre . . . 2 frt.
negyed évre 1 frt.

Hirdetmények díja:
3 hasájos petit-sorért, vagy
ennek helyéért 5 kr.
Bélyegdíjért külön 30 kr.

Ujítottá 2022. 15. sz.

A választások után.

Az ország 413 választó kerületében mai nappal bevégeződnek a választások izgalmas jelenetei. A falragaszokat lassanként elhalványítja a nap sugara, lemossa a zápor; — a jelöltek zászlói összehajva zárulá tétetnek; az ellenpártok szenvedélyei is elsimulnak a mindent begyógyító idő hatása s a mindennapi élet fenntartását követelő munka fáradalmái között — s ezzel ismét a rendes kerékvágásba zökken életünk.

Ám e kerékvágás a haladás útján legyen. Fájdalmas volna, ha szenvedélyeink csak a képviselő választások alkalmával kelnének fel — s akkor is többé-kevésbé érdekeink, nem pedig a haza teljes szerelme által vezéreltetve vívnák a harcot. Leverő lenne, ha közéletünk felvillanyosodása csak e néhány napra terjedne, röviden lobbanva, mint a villanygép szikrája, s nem mint a villanyos erő folytonos, hatalmas eredményű munkája. Pedig a haladó élet folytonos munkát — s a munka sikeres eredményeinek elérhetésére biztos alap előkészítést kívánja.

Képviselőink kötelessége az alapvetés, a cél elérhetése végett a legjobb irány tanulmányozása, kimutatása, törvény általi biztosítása. Képviselőink kötelessége tanulmányozni közgazdasági, közoktatási, közlekedési, iparkereskedelmi, népesedési s ezzel kapcsolatban egészségügyi stb. stb. viszonyainkat; képviselőink kötelessége megfigyelni azon eredményeket, melyek a már hozott és életbe léptetett törvények végrehajtása folytán elértnek. De ezen megfigyelések s az ezek alapján szerzett tapasztalatok gyakorlati felhasználhatása s javunkra fordíthatása végett mindnyájan kötelesek vagyunk közreműködni, hogy fenntartva, életképessé téve, terjesztve legyen a jó, a hasznos, s elenyésztetve legyen a rossz, a haszon nélküli.

A törvényhatóság új tisztviselőinek széles tér nyílt meg buzgalmuk és tehetségeik érvényesítésére. A közigazgatási pályán legtöbbet lehet tenni

a nép javára, ha ésszel, tehetséggel, tanulmánnyal és buzgalommal fog az illető komoly feladataihoz. Fel munkára!

És azok a testületek, melyek egy fellobbanó érzés pillanatában olyan nagy jövőt jósoltak maguknak, az a sok jótékony intézet, tanoda, óvoda, koroda stb. alapítvány, mily erősen reá vannak szorulva a rendezésre, munkás kézre, jó vezetésre! Fel munkára!

És mindezekhez járulnak az új testületek, melyeket az új ipartörvény rendel alakítani ott, ahol erre az iparosság jobbjai, értelmesei, a magyar ipar fejlesztésének, erőssé tételének barátai óhajtják. Mily nagy, mily fontos munka ez! Jól kell kezdeni alapjában, jól folytatni és szigorú renddel vezetni ez intézményeket, élet erős, értelmes iparosságot teremteni a jövőnek, mely munkájában kiváló, életpályáján leleményes és érzeményeiben hazafias legyen. A törvény meg van hozva, az életbe léptetésre vonatkozó rendeleteket mindennap várjuk s e nyár folyama alatt nemcsak a földmivesnek, a gazdának, hanem a valódi iparosnak is biztosítani kell jövőjét. Fel munkára!

A képviselő választások.

A választásokra kitűzött tíz nap alatt nagyban megváltozott Magyarország képviselő házának tekintete. 112 olyan lett megválasztva, akik nem voltak a ház tagjai s azok között, kik be nem jutottak, mindenik párt veszteséget számálhat, csak egy szerencsétlen társadalmi-kör pártja: az antisemiták nyertek. A kormány párt jelesei közül br. Kemény János, Móricz Pál, Falk Miklós, Ráday Gedeon gróf, Károlyi Tibor gróf, buktak el. A mérsékelt ellenzék Bittó István volt miniszterelnököt, Somsich Pált, Grecsákot a délmagyarországi párt szervezőt fájlahatja hiányzóit közt. A szélsőbal Bötös Károlyt, Helfy Ignácot, György Eleket, Polonyi Gézát, vesztette el, s mintán kettős kerületei nincsenek, aligha fogja őket egyhamar bejuttatni a parlamentbe.

Az erdélyi részeken a kolozsvári választás iránt volt a legnagyobb érdeklődés. Hegedüs Sándor 116. és Sigmond

Dezső 165 szavattöbbséggel győztek Bartha Miklós és Ugron Gábor felett. A székelyföldön Csikszékben voltak a legelkeseredettebb választások, így pld. Dobránszky Péter majd 1300 szavattöbbséggel lett képviselővé Splényi Ödön b. ellenében. Élénk választás volt M.-Vásárhelyt Kovács Albert és Filep Albert között, mely az előbbi győzelmével végződött. A szászok többnyire nemzetiségi képviselőt választottak. A mérsékelt ellenzék főleg Hunyadmenyében lépett fel — eredménytelenül. Kolozson Haller Rezső meglepetéssel győzte le b. Kemény J. pártját. Széken gróf Bánffy György segítette diadalra gr. Bethlen Gergelyt.

Az erdélyi részeken a képviselőket küldék a képviselő házba: Alsó-Fehérmegye, városaival, 7 kormánypártit. Beszterce-Naszódmege: 2 kormánypártit, Brassómege 4 szász nemzetiségűt. Csikmege 1 k. p., és 3 függetlenségit. Fogarasmegye 2 k. p., Háromszék: 4 korm. p., 1 m. e.; 1 függ.; Hunyadmege 4 k. p. és 1 román n. p.; Kis-Küküllő 3 k. p., Kolozsmegye-Kolozsvárral 5 k. p. 1 függ.; Maros-Tordán: 3 k. p. és 2 m. e.; Nagy-Küküllőmege 3 n. 1 k. p. Szeben m. 5 n. és 1 kmp. Szolnok-Doboka m. Sz.-Ujvárral 6 k. p. 1 m. e. Torda-Aranyos m. 3 k. p. és 1 függ. Eddig tehát van 46 kormánypárti, 4 mérsékelt ellenzéki, 7 függetlenségi, 13 nemzetiségi. Szombaton választ még Maros-Vásárhely és 22-én Bereczk.

Az „Egyetértés” szerint június 18-dikán volt: 71 függetlenségi, 59 mérsékelt ellenzéki, 218 szabadelvű-kormánypárti; 16 antisemita; 18 nemzetiségi és 9 pártönkivüli, 7 kerületben szűkebb választás lesz. Június 20-án volt 229 szabadelvű k. párti, 59 m. el., 71 függetlenségi 16 antisemita, 18 nemzetiségi, 9 pártönkivüli.

Megyéinkbéliük közül következők választattak képviselőkké: br. Kemény Gábor közmunka- és közlekedési miniszter (1867-től fogva képviselő) Budapest-Kőbányán. Ifj. Pogány Károly (1869-től kép.) Vajda-Hunyadon. Lukács Béla (1869-től képviselő) Gy.-Fehérvárt. Lukács László (1878-tól kép.) M.-Igenben. Zeyk Dániel (1881-től kép.) Alvinezen. Br. Kemény Endre új képvis. M.-Ujvárt.

Lukács László megválasztása.

M.-Igen, 1884. június 13.

Községünknek rég nem volt oly örömdetes napja mint e mai. Ugyanis országgyűlési képviselőnk e mai napon választották meg.

Hogy az embernek fogalma legyen azon választási

TÁRCZA.

Mikor mi egy este a beamterek inye szerrint hazafiaszkodtunk.

Enyednek az 50-es években elsomorító kinézése volt. Ha ezen években olyan egyén fordult itt meg, ki e hazafias élénk és elég csinos kis magyar várost az 1849-ik évi pusztulást megelőző időkből ismerte; ismerte azon időkből, mikor Enyed ama nagyhirű vándor pártiótát egyik fészke vala, honnan Erdély többi megyéibe el el látogattak fenkölt hazafias eszméinknek gyújtó tüzét vivén oda magukkal; mely időkből az itt — mint „a vezérvármegyének” Alsó-Fehérnek székhelyén tartott megye gyűlések, melyeken meg szokott jelenni teljes számmal, nemcsak megyénk jól letének örvendő nagyszámu birtokos nemessege, hanem viszonzásként néha megszoktak jelenni Erdély némely megyéinek leghíresebb vezérszónokai is — csak nem egy egy kis országgyűléssel értek fel; mely időkből Enyed mint az erdélyi ref. státus püspökségének, valamint a nagyhirű s virágzó állapotnak örvendő Bethlenfőtanodának székhelye, egyik központja volt az erdélyi ref. státus kormányzásának s egyszersmind egy kis Áthénéje Erdélynek. A ki ismerte Enyedet a 30 és 40-es évekből miokor itt a puritán hazafias szellem erőteljesen forogott s lázas tevékenységet fejtett ki minden irányban, több korszerű intézményeknek: kisdudóvoda, megyei kórház létrehozása, a dézma helyi megváltása sat. érdekében; mely-

nek polgársága a kisparoson kezdve fel a magosabb körökig virágzó anyagi jólétének örvendhetett s a város építkezése és általában csinosodása, nevelése élénk lendületet vett, a ki ismerte az akkori Enyedet és látta azt az ötvenes évekből, ha a hazafias és emberbaráti érzületből, avagy csak egy parányi is volt kebelében, könyeinek hullását nem bírta visszatartani.

A magyar szabadságharc előtti és az 50-es évekbeli Enyed valóban nagyban különbözött egymástól. Ekkor lelkesült, reményteljes, hazafias érzület a keblekben, akkor elsomorító esüggetegség. Akkor pezsgő élet a mindenkiben, a közdolgokban, a társadalmi körökben, közhelyeken, utcákon, ekkor kihaltság, esend minden felé. Mindenki saját nyomorúságával volt elfoglalva. Akkor anyagi jólét, ekkor szükség, nyomorúság. Akkor egy gyors fejlődés indult csinos város, ekkor egy nagy romhalmaz. Akkor egyöntetű, tiszta, erőteljes hazafias szellem, ekkor ezen szellem erejéből sokat vesztve, erős harezra volt kihíva egy olyan természetű s némi erőre kapott szellemmel, törekvással szemben, mely Enyeden a régebbi helyébe egy egészen más, hozzánk egyáltalán nem illő s nekünk sehogy se ezen tesző szellemet igyekezett meghonosítani.

Ilyen különbség volt az 1849. előtti és a közvetlenül ezutáni Enyed között.

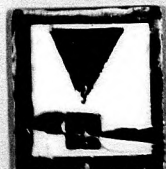
De Enyed polgárságának egy részénél minden nyomorúsága mellett is nem hiányzott a homorus kedély. Igaz, hogy ez nem ritkán igen keserű volt.

Egy erdélyi szegény község földmivelő népéről hallottam elbeszélni, hogy határát az s azon diszló, s sok reményre jogosító terményeit egy nagy jégvihar egy al-

kalommal teljesen tönkre tette. Az évi kenyértől megfosztott szegény lakosság, midőn azzal a leverő gondolattal vesződött, hogy most már mit tevő legyen, évi kenyérét honnan vegye, az előbbeni jégverés után néhány nappal a természeti láthatár fejk fölött ujólag beborul s a jég a határt elkezdő ujólag keményen paskolni. — Ezt látva a falu népe s tudván azt, hogy ezen újabb elemi csapás pusztítása ellen az előbbeni határát annyiban biztosította, a mennyiben azon pusztítani valót nem hagyott, minden bubánatát egy perczig feledve, élénk nevetésben tört ki, hogy ezt a jégverést az előbbeni mennyire lefozta.

Valami ilyen természetű keserű humor volt észrevehető — közvetlenül a pusztulás utáni időkből — Enyed polgársága egy részénél. Egyik panaszkodót, hogy ő már nem tudja mit tevő legyen és a más. kihéz a panasz szavai intéztettek, s kinek helyzete egy mákszemnyivel sem volt különb a panaszkodóénál, elkezdett előbb mosolyogni, majd nevetni annyira, hogy a köny hullott szeméből, mit látva a panaszkodó, elgondolva, hogy a panasz ugy sem ér semmit maga is csatlakozott a nevetőhöz, s együtt nevettek ugy, hogy a nyomorúság ezen embereit multság volt nézni.

Az öreg J hácsi egy ténye is jellemző, megérdemli a feljegyzést. Ugyanis ez a jó öreg ur, ki minket tanulókat rendszeren a „tolvaj sacz” titullussal szokott megtisztelni még akkor is, ha tőle készpénzre vásároltunk egy sing galandot vagy egy drb 10 váltó krajczáros zsebkendőt kereskedésében, eleintén s még később is egyből nem igen volt található — egyezséget kötött volt az enyedi ref. egyház-község előljáróságával egy várkerületi romház kiépítésére

mozgalomról, mely községünkben a mai napon. lefolyt; látni kellett azon imponans számú választó közönséget, mely választó kerületünk minden tájáról, harsogó zene mellett a nemzeti trikolor fenn lobogtatva községünkbe vonult, mely a választó közönségnek jelentékeny része, román választókból állott. — Különösen szép volt látni a Bucsum községi bányabirtokosság, a jó módú bányászokat, kik férfias kinézetükkel és ügyes magatartásukkal vajmi különbözök az elpálinkásodott havasajaitól.

Pont 8 órakor reggel választási elnök Ninger Ignác zalatnai esperes plébános a választásra kirendelt helyiségben a választási eljárást megnyitván s miután a törvény-szabta félóra eltelése alatt Lukács László szabadelvűpárti képviselő jelölten kívül más képviselő nem ajánlatott: Lukács Lászlót a lefolyt országgyűlések ezen kitűnő szorgalmu, befolyásos tagját, megválasztott képviselőnek nyilvánította.

Lehetetlen leírni azt a lelkes éljenést, melyet az elnök ezen nyilatkozata a választó közönségben előidézett.

Kozma Gyula elnöklete alatt egy bizottság választotta, mely szeretett képviselőnk a választó közönség körébe meghívja. A bizottság a következőkből állott: Vadadi Gergely Sándor, Henrich Ernő, Veis Taddé, Spindler Péter, Pelian Lajos, Vass Mózes, Kele István, Roska István, Paul Petru, Chindea Petru Zalatnáról; Broos Alajos, Draia József, Tóbiás Sándor Abrudfalváról; Lup György, Crisnik Nicolae, Duna Tódor Bucsumból; Köblös Miklós, Sántha János, Borsos Károly, Ajtai L., Konec Albert, Kis Elek M.-Igenből, Baranyai László, Baranyai István, Lajos Sándor, Fára József, Kádár Antal Borbándról, Szilágyi Lajos, Nagy Sándor Vajásdról.

Nemsokára a „Rákozi-induló“ lelkesítő zenéje s a taraczkok durrogása jelenté: hogy szeretett képviselőnk közeledik; ki is megérkezvén a választási helyre, a választási elnök által a választó közönség nevében, szívélyesen s szép szavakban üdvözöltetett s a megbízó levél neki átadatott.

Képviselőnk a már most harmadszor benne helyezett bizalmat lelkes beszédben köszönte meg, melyet a választó közönség többszörös éljenzéssel szakított félbe.

Délbe 100 személyre rendezett nagyszerű bankettre gyűltünk össze Köblös Miklós házához, hol lelkes pohárköszöntők fűszereztek a lakomát.

Az első pohárköszöntőt képviselőnk mondta Ő Felsőre a magyar királynak, mint a legalkotmányosabb uralkodóra, kinek atyai gondjai minden tekintetben Magyarország föl-vizálgatására s bologditására irányulvák, — s felséges családjára. Utánna még többen köszöntöttek: a magyar kormányra, képviselőnkre, a szabadelvű pártira, a házi asszonyra, Ninger Ignác pártelnökre, Henrich bányatanácsosra, Köblös Miklós szolgabíróra, Vadadi Gergelyre s másokra.

Nem hagyhatok említés nélkül egy megható jelenetet mely a bankett alatt történt. Ugyanis egy küldöttség jelen-vén meg érdemes képviselőnk előtt s neki a román választók nevében két szép virágbokrotát adott át, mint tisztelet és őszinte szeretetöknek jelét. Ez is szép jele annak, hogy a nemzetiségi tulzoktól félre nem vezetett nép őszintén tud ragaszkodni azokhoz, kik velük együtt tudnak osztozni az élet örömeiben és bajaiban.

Végül említésre méltó, hogy az egész választási aktus a legszebb rendben s a legtestvériesebb egyetértésben történt meg; a miért a magyarigeni választókerület derék választók s azok vezetői az elismerést méltán kiérdemelik.

nözve. Sikerült is nagy nehezen ezen romépületet kissé lakható állapotba hozni. Emelt rá egy kis fedele. De csakhamar némi félreértés keletkezett közte és az egyház előljárásága között. A jó öreg J. bácsi szíve a pusztulás alkalmával szenvedett nagymérvű károsodása miatt, keserűséggel különben is tele lévén, ezen félre értés szívének keserűséggel telt poharát a kilocsesonásig töltötte meg. Gondolta, hogy véghez visz ő most egy olyan furesaságot, melyel megát megboszulja s a közönségnek is egy kis mulatságot szerez. Kezébe vesz egy avaték szekerezét, melyet közügyben talált (kereskedésében ilyen is akadt egy-egy). Ezzel fölmegey bolthelyiségének fedelére s elkezd a fedelet irgalmatlanul vágni, rombolni eme szavakkal ajkain: „én is tudok tribun lenni, én is tudok tribun lenni.“ A piacon ácsorgó publikum természetesen oda gyűl s a komikus jelenet láttára élénk nevetésre fakad.

Látván J. bácsi, hogy a közönséget milyen jó hanulatba sikerült hoznia, nevetni kezd ő is s nevetés és ártatlan szitkozódás között a rombolás munkáját tovább folytatja, közbe-közbe ismételvén: „én is tudok tribun lenni.“ Csak nehezen sikerült néhány komolyabb embernek A. J. bácsit rávenni, hogy ezen tribuni foglalkozással hadjon fel. Az öreg később drága pénzén igazgathatta helyre mit humoros elkeseredésében bolthelyisége fedelén saját kezeivel rombolt.

(Folytatása következik.)

Szeretett képviselőnknek a tartós munkabíró, egész-ség mellett kívánjuk, hogy a hazaszeretet szent tüze lobogjan mindig előtte, s mint szövétnék fény kalauzolja tovább is magasztos pályáján. Éljen!*)

Lukátsffy Viktor.

Vizakna, 1884. Junius 20.

Vizaknán folyó hó 19-én megejtett országgyűlési képviselő választás alkalmából, mikor hazánk nagy nemzetgazdája Korizmic László egyhangulag a legnagyobb lelkesedéssel választatott meg, már 5-öd izben e város képviselőjének — este 7 órakor a Nendvich-féle vendéglő termében 60 teritékű fényes bankett tartatott. Voltak kitűnő felköszöntések a polgármester szeretett Királyunk ő felségére, s az uralkodó házra, Sylvester Domokos Korizmic Lászlóra, Szöcs Sándor a kormány elnökre Tisza Kálmánra emelte poharát kifejezést adván azon erős meggyőződésének, hogy bárha a mostan alakult 6-ik parlamenti párt, az antisemiták pártja, mely különben politikai pártnak nem tekinthető sok zavart fog okozni, és hátráltatni fogja menddó vitáival a tanácskozás menetét a parlamentben, de meg ünnepelt kormány elnökünk Tisza Kálmán él, és a kormány rudját erős kezeiben tartja, nem lehet félni az Onodi Verhovai-féle konzortium működésének káros következményeitől, s meglevén az országnak erkölcsi vezetése nem lesz szükség egy netán szülemelő anarchia legyőzésére kéuyszer eszközöket alkalmazásba hozni.

Kevés szünet után hasonlóan Szöcs Sándor lelkes felköszöntést mondott bérczes hazánk kitűnő fia, a hős Kemény Simon unokája Kemény Gábor miniszterre, örömet fejezvé ki azon, hogy Erdély is szolgáltatott a kormány contingensébe, egy szorgalmas faradhatlan munkája minisztert, ki a nemzetgazdászati, ipar- és kereskedelem fejlesztésére feledhetlen mörvű lépéseket, intézkedéseket tett. Bakk Endre lelkész derék főispánunkra Zeyk Károlyra, a polgármester az alispánra, a városi jegyző a megye főjegyzőjére, bányanagy Kremnitzki az egységére Benedek Kálmán a választókra üritette poharát, a kedélyes társalgás éji 12-órát tartott, mikor a társaskör nehéz munkája teljes bevégzése tudatában nyugodtan oszlott szét.

Egy választó.

A nagyenedi polgár iskola zár- és Eötvös ünnepélye.

A polg. isk. tanító kara közelebről az intézet igazgatójának indítványára egyhangu határozatában kimondotta, hogy f. évi zárünnepélyét Eötvös ünnepélyel kapcsolja össze, hogy a magyar népnevelés lángelméjű megalapító szellemének ünnepeit szenteljen! A határozatot tett követő, s folyó hó 27-én d. u. 3 órán kezdődőleg az ünnepe-ly a régi városház nagytermében következő műsorral fog megtartatni:

1. Hymnus Erkeltől, előadja a növendékek ének kara.
2. Megnyitó, Dancs Sámuel igazgató által.
3. Nemzeti zászló, Hubertől, előadja a növendékek ének kara.
4. Bucsum, br. Eötvöstől, előadja Vajna I. 3-ad oszt. tanuló.
5. Ma-holnap sir takarja, Eötvöstől, előadja Vass Sándor II. oszt. tanuló.
6. A megfagyott gyermek, br. Eötvöstől, előadja Schusztar Lujza I. oszt. tanuló.
7. Fohász, Horváth Gyulától, előadja a növendékek énekkara.
8. Br. Eötvös emlékezete, Réthi G. polgári iskolai tanító által.
9. A tavaszhoz, Lützeltől, előadja a növendékek énekkara.
10. A végrendelet, br. Eötvöstől, előadja Makkai Nelli, előkészítő oszt. tanuló.
11. Eötvös emlékezete, Szász Károlytól, előadja Papp Czéczi IV. oszt. tanuló.
12. Az iskolai év bezárása.
13. Jutalmak kiosztása.
14. Induló, Zsasskovszkitől, előadja a növendékek énekkara.

És hogy a szép a jótékonyssággal is össze kötve legyen, ezen ünnepély alatt persely lesz kitéve, hogy a kegyes adakozók filléreikkel hozzá járulhassanak az Eötvös alaphoz.

Az „Eötvös-alap“ egy féltett kincse Magyarország tanítóinak melynek eszméje 1875-ben tűnt fel először, mint halvány szikra. Sokan kételkedtek életében, de kik a nemes eszmék diadalában rendületlenül hinni megtanultak, többnek tartották azt muló káprázatnál. — E szikra

*) Szívünkkel esatlakozunk őszinte örömmelnyilvánításunkkal! Szerk.

vesztatúnnek bizonyult, mely rövid időn lelkes ápolás mellett lánggá növekedett s fényt és áldó meletet terjeszt minden felé. E tűz magasan lobog előttünk azon oltáron, a melyet az őszinte kegyelet báró Eötvös emlékének tiszteltetésére épített, hogy azon a jótékonysság szelleme örökké éljen!

Az Eötvös-alap jótékonyssági alap, mely a magyar-szági tanítóegyesületek és testületek hozzájárulásával a népiskolák, polg. iskolák, képezdei tanítóintézetek, kised-óvodák és gyermek kertek tanítói, tanári és nevelői, illetőleg tanítónői, továbbá a hazai tanfelügyelők és tanfelügyelősségi hivatalnokok saját részükről befizetendő tagsági tőkékből s évi járulékokból, úgypártolók kegyes adományaiból, jótékony czélú előadások jövedelmeiből s egyéb jövedelmi forrásokból létesített s magyarországi tanítók Eötvös alapjának nevezetik. Czélja ezen alapnak, hogy abból az ezt fenntartó, rendes tagok gyermekei számára ösztöndíjak özvegyeik árvaik, s esetleg keresetre képtelen nyomorék nagykoru utódaik részére segélyek osztassanak, hogy a tanítók országos árvaháza, illetőleg annak pénzalapja támogatásban részesüljön, az elnyomorodott, csekély nyugdíj élvező tagok segélyeztessenek, de — mi csapások által sújtott vidékek tanítói gyámolítottassanak stb.

Ime az alap czélja fennen hirdeti annak jótékony-sági irányát s épen azért hiszem, hogy városunk áldozat-kész nemes közönsége nem itéli eljigénytelen testületünket azért, hogy a jótékonysság fillérei számára ez alkalommal perselyt állít ki, sőt erősen hiszem, mert ismerem városunk lakóinak áldozatkész lelkületét, hogy ez alapot jótékonysságával emelni s ünnepejüket becses megjelenésével megtisztelni fogja.

Sebestyén Sándor.

LEVELEZÉS.

Maros-Ujvár, 1884. jun. 17-én.

Urnapja, a kath. egyház hitéletének e diadal ünnepe bánya-községünkben ritka fényű ünnepeltetett meg. Kora reggel taraczk-lövések jeleztek a nagy nap megérkezését. Lelek buzgalommal készültek a lombátrák, melyeknek oltárai méltó fényben tündökölték. Különösen a főbánya-hivatal előtti oly szép gothikus alakban készült, mely általános figyelmet keltet minden részről.

Fülei Sz. Lajos helyi lelkész szentbeszéde s az ezt követő miseáldozat után óriási hullámban indult meg a körmenet s Jóvián Antal és Iváncok János tanító urak által vezetett fehér öltözött leánykák kedves csoportja szépen olvadt össze a baldachinum körül kifejtett fényű. Jól esett látnunk Juchó tanácsos urat családjával, Blaska Ubáld főnökségét, Rómer József, Pankoczky Ferenc, Sánta István, Fejes Ambrus urakat a templomi és körmeneti ünnepélyben példás ajttal részt venni. Kiválóan katolikus fejedelmünknek méltó „Királyi“ hivatalnokai. Az ily példák vallásos népünkél sohasem vesztek el hatásukat.

Juchó tanácsosné ő nsga, eme lelkes és buzgó nő a nagyszámú díszítményekért, Pákey Lotti és Leoutin kisasszonyok ugyszintén Fülei Sz. Györgyné a virágkoszoruk-ért, Fila Ede ezen ritka ügyességű ezermester az oltárok készítéséért, Limán Antal faradhatatlan karmester a zenéért, Pásztor Gyula, Boér János, és Böszörnyei János urak az ének vezetéséért méltó köszönetet s megérdemelt figyelmet vívtak ki.

A képviselői választás megtörtént. Legyen hála a jó Istennek! Bármily tiszteletreméltó fogalmakkal birtunk is az alkotmányos küzdelem és a különböző politikai elvek tiszteletéről, még sem tagadhajuk el, hogy a szenvedélyesség, az izgatottság hullámai többé-kevésbé becsaptak társadalmi életünk csendes folyamára. Ma azonban minden nyugodt. Vagyunk ismét a régi jó barátok.

Nagyságos Gáspár János kir. tanácsos és tanfelügyelő ur páratlan ügyességű és tappintatos elnöklete alatt példás rendben folyt le a szavazás. Köreinkben általános azon remény, hogy b. Kemény Endre új képviselőnk a kellő figyelemmel lesz kerülete iránt, s azzal egy fogja fenntartani az összeköttetést, s az országos fontosságú ügyeken kívül egy fogja támogatni kerülete közérdekeit is, amint egy valódi alkotmányos és a közügyekért lelkesülő hazafihoz illő

Ugy hallom, hogy községünk lelkes fiatalága mozgalmat szándékszik indítani egy „műkedvelő színtársulat“ megalakítására. Helyes! Kár volna a nyári színikör annyi szép diszletekkel bíró színpadját pór és pók fészékké sanyarogni hagyni. Azonban kérve-kéri Zandirhám: ne siessék el a dolgot! Részemről is a szíves szolgálat készen áll bármikor.

Zandirhám.

Nyilvános számadás.

A nagy-enedi önk. tüztöltő egyesület parancsnoksága folyó hó 15-én megtartott nyári mulatsága bevételé és kiadásairól következő számadását teszi közzé:

Bévéte
Igazolt kiad
125 frt 47 k
Felülfiz
József 10 fr
Csató János
Ádám 1 frt
50 kr, Vere
Miklós 1 frt
Dr. Nagy A
Dr. Boez J
József, Munk
Török Bertal
Dán József,
százados, Sz
Ujvári Imre
Frits Vilmos
Egylett
tagjainak ne
tünk iránt te
Az önk
Enyeden 188

Egy
Már rég
van Huguad
eszik, nyársat
rég emlékek
seprün nem
biga keresni,
eledelét — s

Olyan
Olyan
Eleven
Szászvá
Egyik i
gezett grádie
Kedves
Penát
Cseré
Kedven
Megn

Torma
zetes az ahoz
a tordosi tele
és érdeklődés
Zsófiának fra
Csodála
nevű (s örü)
a szorgalmas
össze gyűjtött
a multnak n
voltak kineve
nyolni.

A tudós
Fellebb
Nagy n
archeológiája
jutalomban r
Egy M
az archeologi
szervenélye,

Torma
tette magát s
Magyar
régészeink, s
ról eredetne
kámának tula
foglat el s
valamint me
És ezt
állítja, hane
Torma
történetével.
sége, mythol
czászata oly
szaktudós elő

A kelet
stb. a cultus
melyben kiáb
eszközök, fe
A ninivei ás
s míg az ez
saját leleteit v
Schlier

Bévetel felülfizetésekkel együtt tesz: 199 frt 15 kr. Igazolt kiadás: 73 frt 68 kr. Marad tiszta jövedelem: 125 frt 47 kr.

Felülfizettek: Dr. Dárday Sándor 25 frt, Scheidel József 10 frt, Czirner József 3 frt, Miksa Miklós 2 frt, Csató János 2 frt, Zeyk Károly 1 frt 50 kr, Sebessi Ádám 1 frt 50 kr, Benedek Gábor 1 frt 50 kr, N. N. 1 frt 50 kr, Veress Gáborné 1 frt, Vajna Károly 1 frt, Tóth Miklós 1 frt, Sebessi Zsigmond 1 frt, Korbuly Bálint 1 frt, Dr. Nagy Albert ezred orvos 1 frt, Czajler Eduárd 1 frt, Dr. Boez Józsefné 1 frt, Vágó Ferencz 60 kr, Szilágyi József, Munkácsi Zsigmond, N. N. Zeyk Dániel, Dusek, Török Bertalan, Tüzes Árpád, Adófelügyelő, Morágyi I. Dán József, ifj. Kiss Károly, Farkas Mária, Kiss Albert százas, Széphegyi Antal és Fosztó Ferencz 50—50 kr, Ujvári Imre 40 kr, Lőseai Lajos 25 kr, Mezei József 20 kr, Frits Vilmos 10 kr.

Egyletünk parancsnoksága, maga és az egylet összes tagjainak nevében Nagy-Enyed város közönségének egyletünk iránt tanusított pártalásáért köszönőjét fejezi ki.

Az önk. tüzoltó egylet parancsnokságának Nagy-Enyeden 1884. június hó 20-án tartott gyűléséből.

A parancsnokság.

CSARNOK.

Egy magyar tudósno.

Már régen hallottam volt hirben — a rozsa fáma! — hogy van Hugyadmegyében egy igen nevezetes nő, a ki követ eszik, nyársat frustokol, (őstrák levették szent emlékeit!) régi emlékekkel táplálkozik, szerelmes a cserépdarabokba, seprűn nem jár ugyan, hanem jár hegyen-völgyön csigabiga keresni, ás, váj, túr, kapál, így szerzi mindennapi eledelét — szellemi táplálékát — a köveket. . . .

Olyan nincs mondám!

Olyan van mondom.

Elevenen láttam.

Szászvároson lakik a m. kir. adóhivatal felett.

Egyik igentisztelt collegám szíves volt szépen szönyegzett grácián felvezetni s bemutatni a tudósnoéknak.

Kedves családja felől kérdezősködöttünk.

Penáteseit mutatta be.

Cserépdarab magazint tárt elé.

Kedvencz időtöltése felől kérdezősködöttünk.

Megmutogattam — mondá — gyűjteményemet

* * *

Torma Zsófia gyűjteménye igen érdekes és nevezetes az ahoz értők előtt. Gyűjteményének tekintélyes része a tordosi telepből való s Európai régészeinek figyelmét és érdeklődését e telep és e telep felfedezője iránt Torma Zsófiának frankfurti és berlini felolvasása keltette fel.

Csodálatos, hogy a hazai régészek s főképe a nagy nevű (s örü) Pulszky első sorban alig méltatták figyelembe a szorgalmas kutatónő nagy fáradsággal és költséggel összegyűjtött leleteit s főképe az ezekből vett tudósításait a multnak majd semmibe sem vették, s hajlandóbbak voltak kinevetni, mint elismerőleg csak némileg is méltányolni.

A tudósno külföld elé apellált.

Fellebbezése, nem maradt viszhang nélkül.

Nagy nevű európai tudósok lettek figyelmessé Erdély archeológiájá iránt s buzdításaik által legalább erkölcsi jutalomban részesítették a szorgalmas gyűjtőnőt.

Egy Morin, Schlimann, Virchow s más tekintélyei az archeológiának meglepetve tapasztalták, hogy e nőnek szenvedélye, nemcsak női szeszély, hanem alapos tudomány.

Torma Zs. a cultur-fejlődés eddigi teoriájával szembe tette magát s maga egész új irány uttorójának tekinthető.

Magyar-Erdélyország kulturáját ugyanis, míg a mi régészeink, s nemcsak hanem általán a régészek nyugatról eredtetnek vallatták és tanították s főképe a hatalmas kámanak tulajdonították: Torma Zsófia ellenkező álláspontot foglalt el s teljes valószínűséggel állítja, hogy hazánk, valamint megelőzőleg Európa, keletről kapta kulturáját.

És ezt nem valamely iskola szakkönyvei alapján állítja, hanem gazdag gyűjteményéből olvasta ki.

Torma Zsófia általán ismeretes teljesen a hajdankor történetével. Egyiptom, Babel, Assur, Persia, Judia miveltisége, mythológiája, symbolikája, ipara, kereskedelme, harczászata oly ismeretes előtte, mint bármely elsőrendű szaktudós előtt.

A keleti vallások Aserája, Astartéja, Baalja, Malochja, stb. a cultus, melyekkel ezeket tisztelték, a symbolum, melyben kiábrázolták, a házi istenek, védszentek, ipartárgyak, eszközök, fegyverek, mind de mind tisztán ismeretesek. A ninivei ásátásokat, leleteket különös figyelemmel kísérte s míg az ezekről szóló tudósításokat olvasta, s másfelől saját leleteit vizsgálta: különös gondolatok támadtak lelkében.

Schlieman ásátásai, még inkább felkeltették gyanuját,

A hajdani Dácia culturája nem nyugoti, hanem keleti, nem római, hanem trák. Első ebbeli gyanuja már azelőtt felébredt, mielőtt a tordosi telep ki lett volna aknázva; e telep kiaknázása megerősítette benne

Külföldön kiállított gyűjtemény általános feltűnést keltett mondhatni forradalmat idézett elő többféle okoknál fogva: hogy ezt először egy nő, másodsor egy magyar nő gyűjtötte s harmadsor, hogy oly dolgokat állít, melyek homlokegyenest ellenkeznek minden eddigi teoriával, mely közkeletnek örvendő axiómaként öröklődött régi időkől fogva.

Nem csodálkozhatni, ha még az a kétely is feltámadt a tudós urakban, hátha csak „utánzótt“ cserépdarabok s nem is igaziak!

Legjobban tudják a tordosi oláhok, a kik vasvilákkal akarták sokszor elkergetni, mit turkál a kukoricza földeken, a Maros partján.

S meg azért is másodsor, mert ha a hitvány faeke felszántott egy-egy daraboeska regiséget, vaskére valót kaptak érette!

Most már a tordosi telep jórészt ki van merítve. nagy segítségére szolgálván a szöke Maros is, naponként alásva és sodorva főként áradások alkalmával az éppen oldalában fekvő telepet.

Ki tudja milyen becses régiségeket temetett örökre el s temette volna el általán minc, ha nem akad véletlenül egy nő, a ki megmentse a tudománynak!?

Most már a megmentett rész szépen kitesztogatva, kategóriák szerint elrendezve, meg van mentve s feldolgozásra vár, a mit maga a gyűjtőnő akar eszközölni, most készítettve itthon és külföldön szakértő rajzosok által az egyes darabok rajzait kiadandó munkája illusztrálása, mely az előleges terv szerint számos ábrával lesz illusztrálva.

Ennek az érdekében tett a mult esztendőben egy nagy körutat Európában, a nevezetesebb muzeumokat szemlélvén meg kitarító türelemmel a lehető aprólékosáig mindeniket, pontos jegyzeteket készítvén irandó munkája anyagához.

Ekkor kutatta át a nagyenyedi Bethlen-főiskola régiség gyűjteményét is, melyről általán elismeréssel nyilatkozik s különösen sokat köszön e gyűjtemény lelkiismeretes felügyelő tanárának Herepei Károlynak, a fáradságtalan és szerencsés gyűjtőnek.

Sajnos, hogy e munka a hazai tudósok hidegsége miatt német nyelven fog megjelenni, mi majd csak — lefordítjuk!

Ellentétes álláspontja a régi teoriákkal szemben tisztán saját gyűjteményén alapszik.

Nevezett körútjában a ninivei és kis-ázsiai ásátások kiválóbb kincseit vagy rajzában, vagy mintázatban megszerezte.

Kossuth Lajos nagy hazánk fia, mint a ki szintén élénken érdeklődik a tudomány ezen ága iránt is, közelebből egy becses levélben kereste fel a tudósnoét.

És most . . . és most . . . cserépfül, háziisten, lándzsahegy, köberetva, meteorkő, cserépfazék, sótartó, mozsártörő, bagalyfő, béka-isten, bajszos macska, keserű-lapu-lenyomat, gyöngy-kő, kö-gyöngy, rézbicsok, trák-koponya, szarvas aggancs, egyiptomi hierogliph, szárkofág, hamutartó, csiga-biga, Astarte mumija, Asera baglya s isten tudja mi minden, a hogy összehánytunk mi titeket ember legyen a ki újból összerakjon. . . .

A találmányok végtelen oceánjába egy cseppet mi is cseppentettünk.

Van a gyűjteményben egy nagy kétfülű fazék.

Szomoruan beszélte ő nagysága, hogy maga Felméri az egyetemi tanár sem tudta kitalálni, mi lehetett?

— Káposztás fazék — nagyság — semmi egyéb!

A tudomány sokat köszönhet látogatásunknak!!

Csekme Ferencz.

Alsó-Fehérmegye területe is gazdag lelhelyül szolgál az ó-kor emlékeinek, Csáklya a Tordosi leletekhez hasonló tárgyakat szolgáltat. Ispánlakan gazdag bronzleleteket találtak Tompháza, Fugad, Kapud kőszekzők, M-Lapád, Nagy-Enyed, Vajasad, Ispánlaka római régiségek lelhelyei. Mindezekből gazdag gyűjtemény látható már is a Bethlen-főiskola archeológiai gyűjteményében; felhívjuk erre a közfigyelmet. Szerk.

VEGYES HIREK.

— A nagyérdemű olvasó közönséget, Ispunk barátait felkérjük szíves támogatására. — Megyénk érdekei, városaink közönségeink anyagi és szellemi fejlődésének elősegítése képezi feladatunkat s azon események hű tükrévé kívánjuk lapunkat tenni, melyek e kisebb hazánk területén történvén különböző mozgalmainkra, világot vetnek.

— Főispánunk ő maga egészsége helyreállítására céljából a Margitszigeti fürdőket fogja használni s e végből hat hétre távozik. Kövesse óhajtott siker.

— A Bethlen-főiskolában az érettségi vizsga f. hó 20-án folyt le. Miniszteri biztos Szabó Károly egyetemi tanár, nagynevű tudósunk, az ev. ref. igazgatótanács képviselője Csató János alispán volt.

— A tüzoltó egylet májálissa folyó hó 15-dikén szép közönség részvételével kezdődött, de a beállott rossz idő miatt nem végződhetett oly jól, mint a megelőző években

— A Bethlen-főiskola új épületének alapját f. hó 20-án délután már elkezdették ásni. Az ó-kollegyum, az utczára rugó nagy válaszfal a fejedelmi ezimmerrel teljesen le vannak szedve.

— A n.-enyedi ref. egyház keblői leányiskolájának rendes évi kövizsgálója f. június hó 29-én délutáni 3 óráig fog megtartani a ref. templomban.

— Megrendítő eset. A „Kolozsvári-Közöny“ szerint Pávay V. Elek m.-cseszveivi birtokos társunk tanuló fia, József, június 20-ra viradólág, egy tekintélyes család szép leányával, Bartha Lajos nagyobbik leányával, arsenikum által vetett végett szép reményre jogosított életének. 19-én este az ifju lepecsételt levelet küldött a leánynak, ennek kis unokaöcse által; e levélben volt a borzasztó méreg. Ugyancsak e levélben adta tudtára szeretettjének, kinek ablaka az ő ablakával a Veres Ferencz kertjére nyílt, hogy mikor a szobából világosságot fog észrevenni, akkor ő — az ifju — már kiürítette a méreg poharat. Az ifju leány — úgy látszik észrevette a gyászos jelt — s ő is bevette az ölé mérget. Az ifjut már baldokolva találták, s a kedves leányt sem lehetett többé megmenteni. Mély fájdalommal veszünk részt e vesztésében.

— Azon június hóban valóban szokotlan hűvös idők, melyet meleg felső nélkül néhány nap óta annyira megérezünk, hogy csaknem a fogunk is vaczog belé, úgy látszik Bpsten is éreznek. Hanem kikaptak rajta, mert június 20 körül a szobákban fűtenek. Magyarország felső vidékein némely helyen dér is volt.

— Vilmos német császár kedélye, dacára 88 éves korának, most is élénk. A legutóbbi berlini lófuttatáson a szomszédos páholyban Hohenau grófné ült s a császár átszölt hozzá: „A grófnő is fogadott valamelyik lóra?“ Midőn a grófnő tagadólág válaszolt, a császár a következő megjegyzést tette: „En sem fogadtam, mert nekünk családos embereknek nem illik a pénzünket könnyelműen veszélyeztetni.“

— A nagyenyedi ref. főiskolában az 1883—84. iskolai év végén tartandó kövizsgálatok sorrendje. Június 23-án d. e. 8—12 óráig I. II. theologia, I. bölcsész, I. gymn. II. III. képezde. d. u. 4—7 I. theol., 3—7 VI. gymn., d. u. 4—7 I. elemi. 24-dikén d. e. 8—12 óráig I.—IV. theologia, II. gymn., 9—12 III. kép., d. u. 4—7 I. theologia, 3—7 V. gymn., 4—7 2-ik elemi. 25-dikén d. e. 8—12 óráig III. VI. theol., 8—10 I. böles., 10—12 I. bölcsész., 8—12 III. gymn., d. u. III. IV. theol. 3—7 3 elemi. 26-dikén d. e. 9—12 II.—VI. theologia, 8—12 IV. gymn., I.—III. kép., d. u. 3-tól önként vállalkozók. Szóbeli pályázat görög irod. és mennyiségtanból, 3—7 4. elemi. 27-én d. e. 8—10 I. II. theol. 10—12 II-dik theol., 8—10 és 10—12 I. böles., d. u. 4—7 III. VI. theologia. 28-án d. e. 11—12 óráig theologia és bölcsész. érdemfokozatok felolvasása, pályaművek megbirálása. d. u. 4—6-ig Jutalmak és pályadíjak kiosztása, tanév bezárása.

— Kövizsgálatok. A nagyenyedi polgári fiu és leányiskola s mindkét iskolához csatolt előkészítő osztályok 1883—84-ik tanévi kövizsgálata a következő idő- és sorrendben tartatnak meg: június 26-án délelőtt 8—12 óráig az előkészítő leány és II-ik leányosztály a régi városház szintermében, ugyancsak 26-án délelőtt 8—12 az előkészítő fiu osztály a leányiskola helyiségében; délután 3—6 óráig az I. leányosztály a régi városház nagytermében, ugyanez időben: délután 3—6 óráig az I.—II. fiu osztály a leányiskola helyiségében; jun. 27-én délelőtt 8—12 óráig a III—IV leányosztály a régi városház szintermében; délután 3—4 óráig Eötvös ünnepély, az iskola év bezárása és jutalmak kiosztása. A vizsgálatok ideje alatt rajz és kézi munkák közszemléje lesznek kitéve. A vizsgálatokra és ünnepélyre a t. szülék és tanügy iránt érdeklődő közönség tisztelettel meghivatnak. Iskolaszéki határozat alapján közzé teszi: N.-Enyeden, 1884. június 21. Dancs S a m u, igazgató.

— Fegyvertulajdonosok figyelmébe! A fegyveradóról és a vadászati adóról szóló 1883. évi XXIII. t. cz. 14 §-nak intézkedése folytán figyelmeztetnek azon fegyvertulajdonosok, kik az idézett t. cz. 2. §-sában körülírt löfegyverek birtokában vannak, hogy ebbeli bejelentéseiket még a f. június hóban a városi adóhivatalnál, honnan a bejelentési uralapok díjtalan megkaphatók, jelentsék be, nehogy a 42. §. f. betűje szerint, jövedéki kihágást látszassanak elkövetni a mulasztás által.

— **Világító leány.** A villamos világításnak a magán házakban leendő alkalmazását igen megkönnyíti egy New-York vállalkozó új találmánya. A vállalkozó 50—100 gyertya világító erejével bíró „gyönyörű” leányokat ajánl, kik este helyüket a ház bejáratánál foglalják el. Ezen világító leányokra villamos készülék alkalmaztatik; midőn valaki esenget, a leány egy csavar fordítása által villamos fényt áraszt, világít a bejövőnek egész szobájáig, majd ismét, ha már nincs rá szükség, a csavar visszafordítása által megszűnik világítani. A villamos lámpáknak eddig az a hátrányuk volt, hogy helyhez voltak kötve; de az új találmány mozgatható világító eszközt nyújt, melyet a ház bármely részében használhatunk. A kinek egy nehéz lámpa és egy csavar, fűrgő villamos leány közt kell választania, bizonyára az utóbbit fogja választani.

— **Uj betegség.** Bagdad vidékén járványos és gyors halállal végződő betegség pusztít. A fülgyál mirigy és más mirigyek megdagadnak. Ezt heves hányás és láz követi s három-négy nap múlva a beteg kimulik. Általában eddig nem ismert új betegségnek el lehetne nevezni: halálos betegségeknek.

— **Aratás és gabona kereskedelem.** A bevetett terület növekedett a két utóbbi évben. Az egész országban 4.026.900 kataszt. hold van búzával bevetve, ebből 1.800.000 hold közepesen jobb termést ígér, 990 ezer hold pedig közepes. Jó árakra lehet kilátásunk, mivel eddig Romániából rossz termést hítek érkeznek. Amerika pedig sohasem hozhatja oly jókor piacra gabonáját mint Magyarországnak.

— **A „Magyar Háziaszony.”** Az e czim alatt Budapesten megjelenő háztartási, gazdasági és szépirodalmi hetilapnak, mely a magyar gazdaszonyok országos egyesületének hivatalos közlönye, — előfizetési ára egy évre 6 frt, félévre 3 frt, negyedévre 1 frt 50 kr. Előfizethetni legezlszerűben postautalvány által a „Magyar Háziaszony” kiadóhivatalához Budapesten Váci-körút 20. — Mutatványszámok ingyen küldetnek, mindazoknak, kik a kiadóhivatalhoz ezekért — legezlszerűben levelezőlappal — fordulnak.

— **Az iskolai takarékpénztárak.** Mily nagy eredményeket képes elérni ezen helyesen nevezett intézmény a tanulók megtakarított filléreivel. Franciaország példája mutatja, hol 21.484 iskolában 442.021 takarékos tanítvány foglalkozik tőke gyűjtéssel és már eddig 10.248.226 frank megtakarított tőkével rendelkezik. Bármit hozzanak is fel ez intézmény ellen, az bizonyos, hogy ez nagyfonságú közgazdasági ügy, mely a gyermekben jókor felkelti a takarékoság ösztönét, nemcsak, hanem ezzel sok oly nagyot folyt el, mely később az életben mint pazarlás hasztalan fényezés, könnyelmű gazdálkodás, üzletekben, kötelezettség teljesítésében való pontatlanság szomorúan bünteti meg magát. S ha a takarékoság mellett a helyes, czélszerű gazdálkodás szeretete keltetik fel, ha megmagyaráztatik, hogy a pénzt nem magáért kell megbeszélni, s a pénzszerzés egyedül nem lehet életünk czélja, akkor a jövő társadalmának fejlődésére a jeleninél egészségesebb és biztosabb talajt teremtenek.

— **Ujonnán megjelent könyvek,** melyek Wokál János könyvtárusnál N.-Enyeden kaphatók. 1. Tóth Gáspár. A magyar conservativismus programja, ára 60 kr. 2. Madarassy Pál. A bélyeg és illetékek iránti törvények és szabályok lexikona második bővített kiadás, ára 4 frt. 4. Rézi Néné. Szegedi szakácskönyv harmadik bővített kiadás, ára 2 frt. 4. Dr. Schulhof Géza. Magyar büntető törvények gyűjteménye 2 kötet kötve, ára 6 frt. 5. Dr. Nagy Ferencz. A magyar kereskedelmi jog kézikönyve, ára 5 frt. 6. Peisner Ignác. A nyelv életéből a nagy közönség számára, ára 1 frt. 7. 1884 XXI Törvényezik a szesz-adóról, ára 50 kr. 8. Bezeredy Amália. Flori könyve színezett képekkel, ára 1 frt. 40 kr. 9. Dr. Herczegh Mihály. Magyar esőtörvény. ára 3 frt. 10. Döntvénytár. A m. kir. Curia elvi jelentőségű határozatai új folyam VII kötet. ára 2 frt. 11. Dr. Edelmán Sebő. A gőzkazán és gőzgép-üzem kézikönyve 87 ábra és 2 táblával. ára 1 frt 50 kr. 12. Csuday Jenő. A magyarok történelme. A gymnasium III osztálya számára, ára 80 kr. 13. Perjessy Lajos. Abrázoló mértan II füzet ipariskolák és polgári iskolák III osztálya számára, ára 80 kr. 14. Dr. Roth Samu. Asvány és Földtan második teljesen átdolgozott kiadás, ára 1 frt. 40 kr. 15. Nagy Lajos. Gyakorlati nyelvkalauz a magyar és német társalgásban, ára 80 kr. 16. Ivánkovits János. A kath. egyház történelme iskolai használatra, ára 84 kr.

— **Piaczi árjegyzék.** Nagy-Enyed, 1884 június hó 18-dikről. Hectoliter tisztabuza 6 ft 50 kr. Rozs 4 frt. 25 kr. Elegybuza 5 frt 25 kr. Törökbuza 5 frt — kr. Zab 3 frt 75 kr. 100 klgm széna 4 frt 80 kr. 1 klgm. sertés hus 48 kr. marhahus 44 kr. 1 klgm borjúhús 42 kr.

KÖZGAZDASÁG.

Felhívás.

Midőn ezennel a t. borász közönség becses figyelmét a központi minta-pinceze életre való intézményére felhívni s ajánlani bátorodom, hogy jelesebb minőségű borait, ennek közvetítésével a világ piacán megismertetni törekedjenek — van szerencsém egyttal a borászati kormánybizottság ennek érdekében hozzám intézet átiratát tudomás- és mihez tartás végett közzé tenni.

Tekintettel arra, hogy a m. kir. országos központi minta-pincezebe beküldött borminták, melyek megbírlása végett a minta-pinceze felügyeletével megbízott állandó bizottságnak bemutattnak, eddig különféle formájú, színű és irtartalmu palackokban küldettek be, tekintettel arra, hogy a minták összehasonlítása czéljából azok megőrzése és kezelése sok nehézséggel jár; ennek elhárítása czéljából felkérem (czimet) miszerint saját hatáskörében sziveskedjék odahatni, hogy mindazon kortermelők, kik az országos központi minta-pinceze intézmény előnyeit élvezni és borkészletüket a pinczeszabályzat §-sai rendelkezéséhez alkalmazva beküldeni hajlandók, a borminták részére már régebben megállapított 1½ deciliteres fehérszínű palackokat használni s mindegyik faju és minőségű borból legalább 2—2 mintát czimlappal ellátva, melyen megjelölendő a

bortermelő neve, lakása, utolsó postája, a termelés éve és a borkészlet mennyisége — beküldeni sziveskedjenek.

Végül tisztelettel értesitem, (czimet) hogy a szóban levő palackok Budapesten Kossuth János üvegyáros czégtől (vámház körút 6. sz.) darabonként dugóval együtt 5 kr-jával kaphatók, és hogy kényelem tekintetéből a központi mintapinceze kezelősege, az esetleg szükséglet megrendelését szivesen eszközli

Mórógyi István,
ok. igazgató tanár.

FELELŐS SZERKESZTŐSÉG:

Dr. MAGYARI KÁROLY.

TÖRÖK BERTALAN.

SZILÁGYI FARKAS.

KIADÓ-TULAJDONOS: WOKÁL JÁNOS.

MÁLNÁSI FÜRDŐ.

Vas-savanyú és hideg kénvize idült, csuzos és közsény bántalmaknál, börgyengeségnél, rászikórnál (Hypochondria) és méhszenvenél (Hysteria), idült bőrbetegségekben, máj és lépraganatoknál, némi gyengeségekben, ideges bajok, benuálások, szélhűdés folytán, — vérszegénységnél szerves szívbajok és ütősbajoknál, görvély kórnál, aranyeres bántalmaknál, szembetegségekben kitérő gyógyhatással bir. Láp-fürdője „kengőz-barlangja” is jeles. 120 butorozott szoba 40 krtól 1 frt 50 krig. Kitérő konyha, jóízű borok jutányok áron kaphatók. Előpatok, Tusnád, Torjai kénbarlang, Szent-Anna tava legszebb kirándulási helyek. A fürdőre utazók a földvári vasúti állomásig 33 1/2 % vasúti díjelenedésben részesülnek a nagyobb vasúti állomásokról. Czélszerű fogatok állanak az utazók rendelkezésére.

Bővebb felvilágosításokat ad **ÖTVES PÁL fürdő-biztos** Málnáson és Sepsí-Szt.-Györgyön.

Nagy-Enyeden a tövis-utczába a „Korona” vendéglő hozzátartozó kerttel és a mellette lévő bekerített nagy telek örök áron eladó. — Értekezhetni a tulajdonossal helyt.

HIRDETÉS.

Szabadkézből jutányos áron — azonnal is — eladható az Órhegyen levő néhai Czinege kapitány féle 800—900 □-öl területű

szó l ó.

Bővebb értesítéssel szivesen szolgál meghatalmazott **Böjthe Zsigmond.** Nagy-Enyeden, 1884. június hó.

K ö n y v n y o m d a

Wokál János

könyvtárus és nyomdász Nagy-Enyeden.

Ajánlja a most, egészen ujonnan berendezett

KÖNYVNYOMDÁJÁT,

mely egy egész új nagy **gyorsajtóval** és a hozzá megkivántató betűkkel van ellátva. Elvállal mindennemű és nyelvű **könyvek**, bármiféle **rovatos ivék, körlevelek, árjegyzékek, számlák, nász-, gyász- és vigalmi jelentések, név- és meghívó jegyek, tánczrendek, gyógyszerári jelzetek, barom-utlevelek, vásár-czédulák, hirdetemények**, bármily nagyságú **falragaszok**, — szóval minden e szakmába vágó munkák izléses kiállítását.

Különösen a **kir. közjegyzők, megyei s városi hatóságok és a községi előljáróságok**, valamint **takarékpénztárak** figyelmét bátor vagyok arra felhívni, hogy a hivatali szükségletekre megkivántató nyomtatványok gyors elkészítésére s a legolcsóbb árszámításra különös súlyt fektetek. — A **községi bíróságok** részére szükséges nyomtatványokból raktárt tartok s azokból kis mennyiségben **koncz száma** is jutányos áron szolgálók. — Nemkülönbön ajánlom

kölcsön-könyvtáramat,

mely áll **3200** magyar és német könyvből. A beállítás mindennap megtörténhetik. A részvénydíj nagyon csekély. Vidéki olvasók előnyben részesülnek. Végül ajánlom jól berendezett

KÖNYVKÖTÉSZETEMET

melyben mindennemű **könyvkötői munkák**, egyszerű, valamint arany metszésű könyvek, új díszmunkák felvállaltatnak, jutányos áron és gyorsan elkészítetnek. Bővebb tájékoztatás végett megjegyezni kívánom, hogy a Pollák-féle nyomda nem létezik.

K ö l c s ö n - k ö n y v t á r

Ny. Wokál János gyorsajtóján Nagy-Enyeden.

Szerke

Nagy

A KIADÓ

a lap szel

közlemén

Kiad

Wokál Ján

az előfizet

bérment

Kéziratok

Most, n
egy visszapill
és eredmény
A népis
a legtöbb kö
iskolával. Ki
megfogadnak
— egy-egy
novemberben
legelő kizöld
munka beállt
a keserves n
kezdhesse m

Szamos
Van állandó
beállított tan
Ez ellen sem
kell a felekez
ben sem bir
is, kántort
lehet — és k
De azt
megjegyezni,
jó a kántors
Persze ezen n
nem annyira
mint részint
a legsanyar
tők azelég k
szen az ill
vétől függetk
hiánya miatt
gazdálkodásr
vonja a tan
kevés eredm
tőkat mégis
mint kántors
követnek oly
tassanak, ele

Mikor mi

A polg
karékossága f
lás állván bé
dett. Ott nyu
Enyed szomor
de azért a tá
lassanként él
A társa
zánál kezdtek
lakása, melyb
igen volt, miv
akkor Enyed
ahoz, kinek j
Az ilyen b
ség, szikrázó
A férfiak kor
eskelődik-é va
tek, szép ese
ket szenvedé
tánczoltak.

A n.-e
alakult s me
polgároknak
gyűhelyvév
előadások lát
mint az ötre